

talelser, er jeg bange for kommer til kort. Jeg tror heller ikke, der er Udsigt til, at man kan drive Politik paa Kravet om en Ophævelse af Loven af 7. August 1914, den Lov, der giver Ministeriet Ret til visse prisregulerende Foranstaltninger, som har været foretagne. Jeg kan ikke tænke mig, naar det Spørgsmaal føres ud til Landarbejderne, til Husmændene og til Byarbejderne, til deres Hustruer og til alle ugifte, selverhvervende Kvinder — det vil altsaa sige langt den overvejende Del af den danske Befolkning —, at der hos dem skulde være Stemning for i Øjeblikket at komme bort fra Loven af 7. August 1914. Thi hvilken Virkning kunde det ikke faa? Man maa gøre sig klart, at Frihed i Erhverv og Handel maaske er meget godt under almindelige Forhold — jeg siger maaske, for Frihed er ikke altid godt; Frihed paa det Omraade er et meget omstridt Begreb —, men under alle Omstændigheder vil det ikke være godt at give Frihed for den enkelte til at skrue Varepriserne op, naar der ikke er Mulighed for, at Lønnen og Arbejdsvilkaarene holder Trit dermed. Følgen vil da være den, at det bliver Arbejderne og Smaakaarsfolkene i vort Land, der kommer til at bære de store Byrder, og det tror jeg, som sagt, ikke, der vil være nogen Stemning for ude i Landet. Vort Parti vil derfor ikke være med til at ophæve denne Lov i Øjeblikket.

Naar man skal tage Stilling til Spørgsmaalet om Optagelse af Statslaan, vil ens Stilling altid være afhængig af, til hvilket Formaal de ved Statslaanet indbragte Midler agtes anvendt. Hvis der f. Eks. her var Tale om et Statslaan til Anskaffelse af nye Panserskibe — ja, undskyld, jeg kan naturligvis ikke tænke mig, at den højtærede Finansminister eller den nuværende Regering skulde kunne fremsætte et saadant Forslag, det er altsaa kun et rent Tankeeksperiment, jeg her nævner —, saa vilde vi absolut stemme imod det. Men hvis et Statslaan har til Formaal f. Eks. at skaffe bedre Trafikforhold, bedre Havneforhold, eller hvis det f. Eks. skulde bruges til Bygning af en Storstrømsbro, der mange Gange har været til Forhandling, og som ganske vist vilde koste adskillige Millioner, men som ogsaa vilde være til Gavn ikke blot for den nulevende Slægt, men ogsaa for kommende Generationer, ja, saa vilde vi fra vort Partis Side stemme for et saadant Statslaan.

Men Statslaan kræver jo Renter, og saa længe vi lever i det kapitalistiske Samfund, slipper vi ikke for Renter. Det er

en stor Klods at have om Benet og en stor Udgift for Staten. Som det nys blev fremhævet, og som den højtærede Finansminister ogsaa oplyste i sin Forelæggelsestale, kommer vi nu op paa en Statsgæld af ca. 800 Mill. Kr., saaledes at Renterne deraf vil blive et Par og fyrreretyve Millioner Kroner i de første Aar. Vi maa imidlertid rette os efter de Forhold, der nu en Gang er, og vi kan ikke af den Grund gaa imod et Statslaan og vil heller ikke gøre det. Det er ikke vor Skyld, at dette System vedbliver at sidde i Højsædet. At afskaffe Renteydelse vilde være det samme som at afskaffe det kapitalistiske System; det skulde vi gerne gaa med til, men der skal jo en Udvikling dertil, og det ligger ikke for i Øjeblikket at gøre det.

Vi gaar altsaa med til Statslaanet, fordi vi finder det nødvendigt, og vi gaar med til det uden Kritik af nogen nærværdig Betydning overfor Regeringen eller særlig overfor den højtærede Finansminister, fordi vi føler, at vi har Medansvar, idet vi lige saa vel som Regeringen har været forpligtede til at skønne over de Forhold, det her har drejet sig om.

Angaaende Enkelthederne ved Statslaanet skal jeg gøre en Bemærkning i Anledning af, at Nationalbanken til sin Overtagelse af de 18½ Mill. Kr. har knyttet det Ønske, at Staten vil gaa med til en Forlængelse paa 3 Aar af Loven af 31. Marts 1915, som bestemmer, at Nationalbanken fritages for at veksle sine Penge sedler med Guld. Til Gengæld vilde Nationalbanken ikke udbyde de Statsobligationer, som nu skal udstedes for dette Statslaan, før de 3 Aar er gaaet. Jeg er glad ved, at det ikke er nogen Betingelse, Nationalbanken her har stillet, men et Ønske. Paa nærværende Tidspunkt kan jeg ikke sige, hvorledes mit Parti eller jeg personlig vil stille mig til dette Ønske, men jeg ser saaledes paa det, at urimeligt kan man ikke betegne det, naar man tager de foreliggende Forhold i Betragtning.

Den ærede foregaaende Taler (N. Neergaard) mente ikke, der for Rigsdagen kunde være Tale om at faa nogen som helst regulerende Magt, saa længe Loven af 7. August 1914 var gældende. Men vi har jo faaet etableret Parlamentarisme her i Landet, og alle de Foranstaltninger, der er foretagne, har haft Folketingets Billigelse eller Finansudvalgets Billigelse, og Finansudvalget sidder jo i Forhold til de forskellige Grupperes Styrke. Jeg erkender, at maaske har Landstinget ikke kunnet øve en saa stærk Indflydelse paa de prisregu-